

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Obchodní nauka 2

jaro 2019

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Nákup zboží a výběr dodavatele

*Logistické a marketingové pojetí nákupu zboží,
výběr dodavatele, zásoby zboží.*

Definice nákupu

- Nákup je činnost a proces vstupních podnikových toků materiálu, produktů a služeb.
- Nákupy znamenají pro většinu firem největší samostatný výdaj při podnikání
 - ✓ Hodnota nákupů představuje cca 57 % objemu tržeb v sektoru průmyslové výroby
 - ✓ 15% objemu tržeb v sektoru služeb

Členění oblasti nákupu

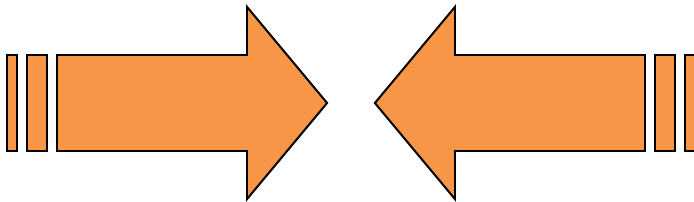
- **Nákup:** Zahrnuje základní činnosti spojené s nákupem
 - ✓ Správa evidence
 - ✓ Výdej objednávek
 - ✓ Každodenní řešení problémů
 - ✓ Hlavní výběr dodavatelů a komunikace s nimi
- **Pořizování:** Širší oblast činností než „nákup“
 - ✓ Všechny nákupní aktivity
 - ✓ Tvorba požadavků a specifikací služeb
 - ✓ Řízení kvality dodavatelů
 - ✓ Analýza trhu a tržní studie
- **Řízení dodávek:** Všechny nákupní a pořizovací činnosti
 - ✓ Tvorba strategických, dlouhodobých plánů nákupu
 - ✓ Nepřetržité zlepšování
 - ✓ Podílení se na podnikové strategii
 - ✓ Angažuje se ve vyhledávání nových dodavatelů

Důležitost vztahu odběratel - dodavatel

- složitost dodavatelských řetězců kvůli zvýšeným požadavkům zákazníků, globalizaci, deregulaci
- rychlý přenos informací a dopravní technologie
- inovační management firmy
- kratší životní cyklus výrobku
- konkurenční tlak nejen na technologii, ale i na služby, nutí firmy k tomu, aby hledaly nové cesty k řízení dodavatelského řetězce při výrobě svých výrobků

Nákupní problém podniku

CENTRALIZACE

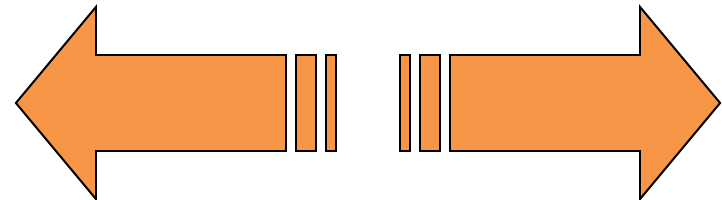

- Větší specializace při nákupu
- Sjednocení požadavků
- Jednodušší koordinace a kontrola
- Efektivní plánování a výzkum

NEBO

- Lepší koordinace s provozními odděleními
- Rychlost
- Efektivní využívání místních zdrojů
- Autonomie

DECENTRALIZACE

Přístupy k nákupu

ODTAŽITÝ A NEPŘÁTELSKÝ

DLOUHODOBÝ NA BÁZY SPOLUPRÁCE

- Cílem je nákup zboží za co nejnižší cenu
- Vztahy jsou velmi obchodní
- Tradičně využíváno vertikálně integrovanými firmami
- Využíváno v minulosti, dokud nákup byl jen „provozní“ záležitostí

- Cílem je řízení, průhlednost a sjednocení - dlouhodobý nákladový užitek
- Vztahy jsou dlouhodobého charakteru a zúčastnění jsou vzájemně závislí
- Orientováno na řízení dodávkového cyklu
- Vyžaduje nákup na více strategické úrovni

„Make“ or „Buy“ ?

Kalkulace nákladů vlastní výroby X dodavatelská cena

Výhody cizí výroby:

- chráněné patenty, vzory, tedy nemožnost napodobení
- z hlediska nákladů dále:
 - ✓ náklady nese dodavatel,
 - ✓ odpadá zajištění speciálních materiálů, strojů,
 - ✓ nižší skladovací náklady,
 - ✓ v určitém případě nižší dopravní náklady,
- z hlediska kvality:
 - ✓ zkušenost,
 - ✓ znalost speciálních postupů,
 - ✓ jsou k dispozici speciální stroje,
 - ✓ vlastní vývoj a výzkum,

Pozitiva vlastní výroby:

- výrobně-ekonomický tlak po uzavřenosti výrobního procesu,
- Z hlediska nákladů:
 - ✓ ušetří se dopravné,
 - ✓ odpadají skladovací náklady,
 - ✓ možnost využití odpadu,
- máme lepší předpoklady pro kvalitu,
- lépe se zajišťuje materiál než výrobky (vlastní doprava a sklady),
- máme vlastní speciální požadavky,

„Make“ or „Buy“ ?

Výhody cizí výroby:

- obecně výrobní zkušenosti,
- vlastnímu podniku umožňuje rozšíření prodeje:
 - ✓ odpadá požadavek na nové pracovní síly,
 - ✓ odpadá potřeba investic,
 - ✓ lepší řešení lhůtového plánování,
- pružnost odbytu:
 - ✓ možnost dodatečného zajištění,
 - ✓ řešení požadavků zákazníků,
- menší finanční zatížení,
- elasticita výroby:
 - ✓ je větší prostor pro změny,
 - ✓ změna znamená jen změnu dodavatele

Výhody vlastní výroby:

- máme zkušenosti,
- lépe využijeme kapacity a pracovní sílu,
- možnost rozdělení výroby do stupňů,
- z hlediska odbytu:
 - ✓ možnost zvýšit množství,
 - ✓ možnost manipulace s cenou,
 - ✓ ochrana tajemství,
- včasná reakce na požadavky zákazníků,
- komplexní přístup k hospodárnosti výroby

Nákup v logistickém pojetí

- Nákup v logistickém pojetí řeší především tyto otázky:
 - ✓ Kde nakoupit
 - ✓ Jak přepravit
 - ✓ Jak objednat
 - ✓ Jak balit a vytvářet manipulační jednotky
 - ✓ Jak dodávat
 - ✓ Jak řídit pohyb zboží

Postup nákupu spotřebního zboží

- **Výběr sortimentu**
 - ✓ Jaké skupiny a druhy zboží potřebujeme nakoupit
- **Specifikace potřeby**
 - ✓ Na základě řízení skladového hospodářství (změna zásob)
- **Vyhledání vhodných nákupních pramenů**
 - ✓ Výrobce vs. Velkoobchodník
 - ✓ Charakter zboží (např. zboží podléhající zkáze, biopotraviny...)
 - ✓ Zdroje informací (komory, veletrhy, průzkum trhu...)
- **Průběh nákupu**
 - ✓ Formulace poptávky / nabídka dodavatele / objednávka / kontrola

Dodavatelské služby

- Jak pro nakupujícího, tak pro prodávajícího jsou důležité:
 - ✓ Dodací lhůta
 - ✓ Dodací spolehlivost
 - ✓ Dodací pružnost
 - ✓ Dodací kvalita

Dodavatelské služby

- **Dodací lhůta** vyjadřuje dobu, která uplyne od předání objednávky odběratelem až po okamžik dostupnosti zboží u odběratele. Kratší dodací lhůty umožňují odběrateli udržovat nižší stav zásob. Skládá se z:
 - ✓ Doba zpracování objednávky
 - ✓ Doba kompletace objednávky
 - ✓ Doba balení, nakládky a dopravy
 - ✓ + doba výroby, pokud zboží není na skladě dodavatele
- **Dodací spolehlivost** je pravděpodobnost dodržení dodací lhůty. Při jejím nedodržení vznikají náklady u odběratele.
- **Dodací flexibilita** je schopnost pružně reagovat na požadavky zákazníka, zejména množství, čas, způsob a poskytnutí informací o dodávce zboží.
- **Dodací kvalita** představuje přesnost způsobu a stavu dodávky.

Nákup velkoobchodu

- Logistické požadavky na organizaci nákupu ve velkém (velkoobchod), lze formulovat:
 - ✓ Určení kvality zboží
 - ✓ Dodací lhůta
 - ✓ Místo plnění
 - ✓ Provozně logistické podmínky
 - ✓ Cenové podmínky
 - ✓ Platební podmínky

Nákup velkoobchodu

- **Určení kvality zboží:**
 - ✓ Zajištění dohodnuté kvality a její ověřování (dle vzorků, technické specifikace, normy...)
- **Dodací lhůta**
 - ✓ Bezprostřední / termínová / fixní dodávka
- **Místo plnění**
 - ✓ Místo, kde vlastnictví i nebezpečí z přepravy přechází na odběratele
- **Provozně logistické podmínky**
 - ✓ Označení zboží a obalů, průvodní doklady (dodací listy, reklamní materiály, garanční listy a další informace o zboží a poskytovaných službách)
- **Cenové podmínky**
- **Platební podmínky**

Nákup maloobchodu

- Nákup maloobchodu může být realizován:
 - ✓ Přímo nákupem u výrobce nebo dovozce
 - ✓ Ve velkoobchodě
- Formy realizace maloobchodního nákupu:
 - ✓ Návštěva obchodního zástupce
 - ✓ Telefonická objednávka
 - ✓ Písemná objednávka
 - ✓ Objednávka prostřednictvím výpočetní techniky
 - ✓ Objednávka podle standardů (*u pravidelných objednávek*)
 - ✓ Objednávka ve vzorkovně
 - ✓ Nákup v samoobslužném velkoobchodu

Zásoby zboží

- Zásoby jsou velkou a nákladnou investicí
- Kvalitní řízení zásob je klíčové pro ziskovost podniku

Důvody pro udržování zásob:

- ✓ Umožňují podniku dosáhnout úspor z rozsahu
- ✓ Vyrovnávají nabídku a poptávku
- ✓ Umožňují specializaci výroby
- ✓ Poskytují ochranu před výkyvy
- ✓ Fungují jako „nárazník“ mezi kritickými spoji v zásobovacím řetězci

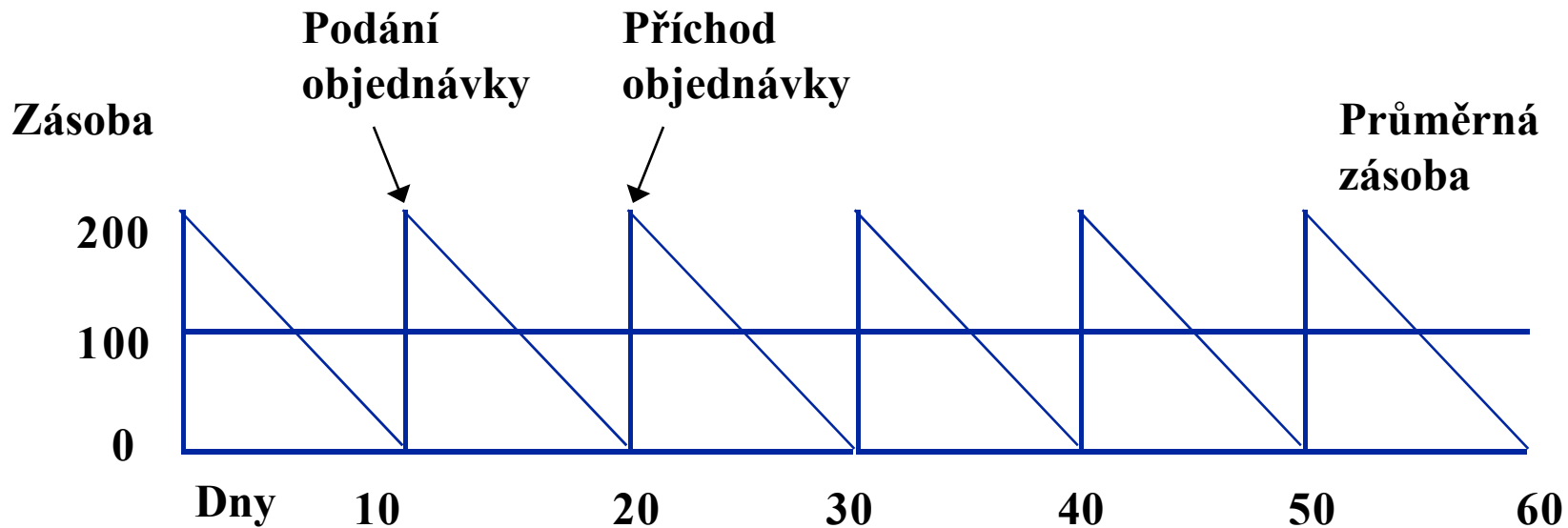
Typy zásob

- **Běžné (cyklické) zásoby**
na základě doplňování prodaných, nebo ve výrobě použitých zásob
 - ✓ Odpovídají množství, který jsou potřebná pro pokrytí poptávky v podmínkách *jistoty*
- **Zásoby na cestě**
 - ✓ Zásoby na cestě z jedné lokality do druhé
 - ✓ Nezahrnutý do kalkulací o nákladech na skladování

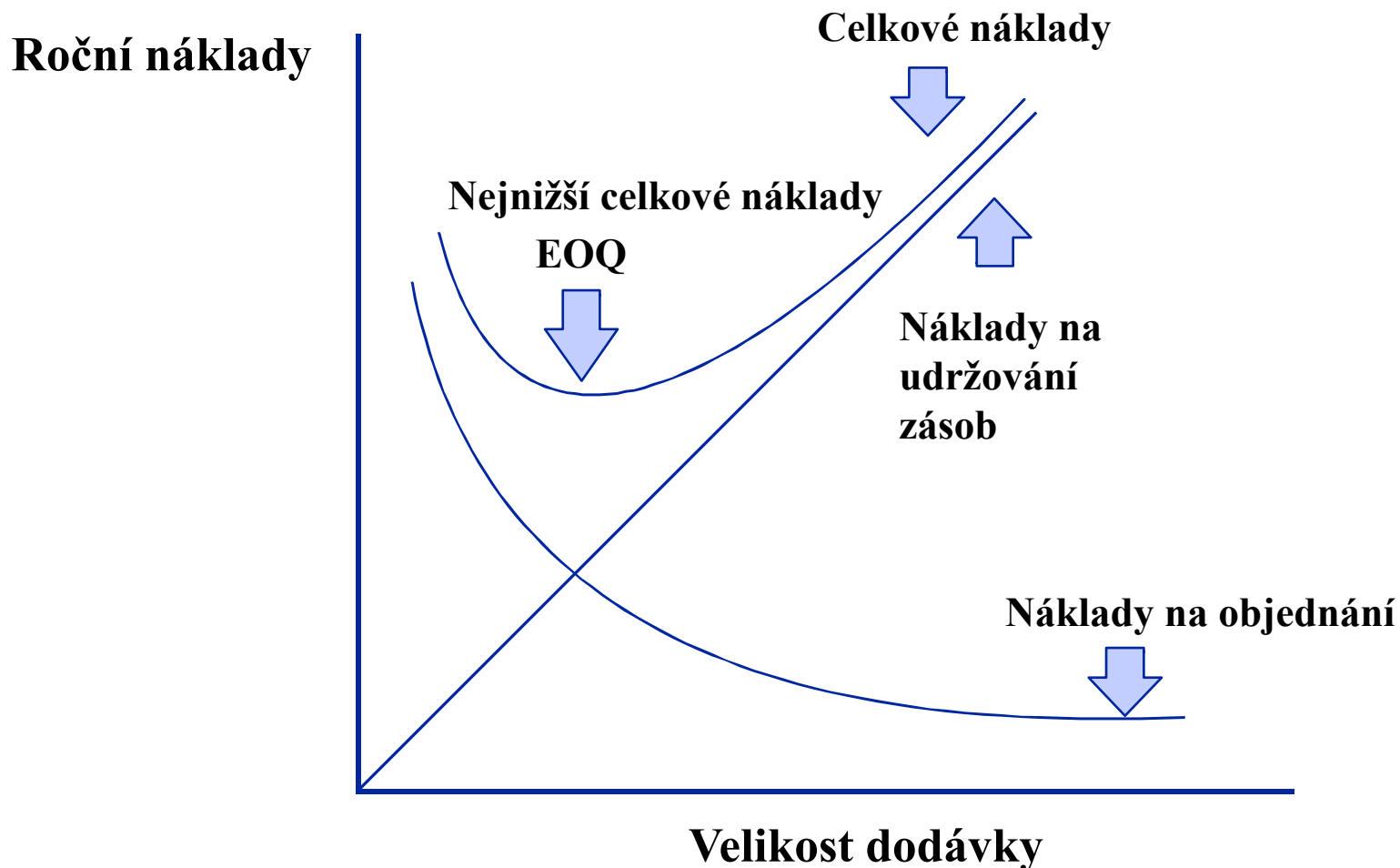
Typy zásob

- **Pojistná zásoba**
 - ✓ Zásoba nad rámec běžných zásob z důvodu nejistoty
- **Spekulativní zásoby**
 - ✓ Zásoby držené z jiného důvodu, než pro uspokojení běžné poptávky
- **Sezónní zásoby**
 - ✓ Formou spekulativních zásob
 - ✓ Zásoby akumulované před počátkem nějakého specifického období
- **Mrtvé zásoby**
- **Technologické zásoby**

Řízení zásob

Řízení zásob

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Děkuji za pozornost!

Příjemný zbytek dne!